

A kecskeméti nemzetközi zománcművészeti műhely alkotói

Vissza kell nyúlni a gyökerekig

Beszélgetés Bészabó András grafikussal, rajztanárral

Bészabó András az idei kecskeméti nemzetközi zománcművészeti szimpózium egyik ösztöndíjas művésze. Vajon hogyan indult művészi pályafutása, hogyan befolyásolja alkotói munkásságát az a szellemiség, amellyel a kecskeméti alkotóműhely szolgál? Erről beszélgettünk nemrég.

Az alkotótábor emblémája

— Nagybörzsönyben születtem 1949-ben, amely kedves, középkori település a Börzsönyben. Igaz, kis település, de sok műemléke van. Művészet iránti érdeklődésem innen indult el — kezd a bemutatkozást Bészabó András. — A nagybörzsönyi középkori templomról írtam diplomamunkámat is az egeri tanárképző főiskolán, ahol földrajz-rajz szakos diplomát szereztem.

— Hogy sikerült eddig összeegyeztetnie a pedagógiai és a képzőművészeti tevékenységeit?

— Elég furcsa megoldás! Emiatt jócskán megosztott az életem, mert ennek van olyan oldala is, hogy valakit megtanítani valamire. Ez is egyfajta művészet! A pedagógia művészet! Mivel magam is művelem a képzőművészetet, a művészet tanításánál esetemben más a jelentősége, mint azok számára, akik tanítják, de nem művelik. Általános iskolában tanítok Kisújszálláson.

— Befogadták a kisújszállásiak?

— Nehezen. Köztudott, hogy a Nagy-kunok kunok élnek, s azok bizony makacs, zárkózott és rendkívül bizalmatlan emberek az idegennel szemben. De sikerült ebben a „makacs világban” megtalálnom a magam helyét. Ezt úgy sikerült elérnem, hogy rendkívül nagy érdeklődést mutattam a Nagy-kunok népművészeire, néprajza, népi hagyományai iránt, és ezt a kisújszállásiak nagyra értékelték. Régen foglalkozta-

tott Győrffy István, a neves nagy-kunok néprajzkutató munkássága, ezért tanulmányoztam a karcagi múzeum anyagát, amelyen keresztül megismertem a Nagy-kunok kultúráját. S ha már ott voltam, megismertem a kunok eredetét is (a feleségem kun). A magyarság és a kunok őstörténetének tanulmányozása során telje-

Bészabó András: Sámántánc

sen visszajutottam a keleti művészetig! Így jutottam el odáig, hogy számomra a népművészet ősi gyökerei szolgálnak ihlető forrásul! Ennek hatása nyomán követhető a grafikáimban is. Szerintem a művésznek mindig a gyökereknél kell kezde-

ni a kutatást... Ezen belül rendkívül foglalkoztat a sámánkultúra érdekes világa! A Kunhegyesen júliusban megnyílt kiállításom anyagának igazából ez a fő vonulata!

Festés közben keleti zenét hallgatok, mely segíti előhívni az ősi élményeket. Az irodalmi érdeklődésem viszont már a képeim címéből is érezhető. Szellemi irányítóm — Pílinzky János, Kondor Béla, Nagy László, Ady Endre és Győrffy István. Sok kultúrretegéből kapom az inspirációt, de a fundamentumot az ősi keleti —

tűzománccal; igaz, már korábban is érdekelt a fényvilág, azok alakíthatósága, és ezen keresztül az ötvösművészet is. Jó néhány gondolatot fogalmaztam meg rézdomborműben.

— Mi hozta el önt Kecskemétre, a zománcművészeti alkotóműhelybe?

— Ha pontosan akarok válaszolni, akkor korábbi időpontra kell visszanyúlni, s ez Pap Gábor művészettörténész személyéhez kötődik. Mintegy húsz éve ismertem meg őt Vácott, és akkor még dunakanyari milióban — a zebegényi Szőnyi-alkotótáborban — találkoztam vele először. Igazából gondolatvilágomat erre az „irányra” ő állította rá! Ő hívta fel a figyelmemet ezekre az értékekre, amelyet most is a kecskeméti alkotóműhely képvisel.

— Ezek szerint a kecskeméti nemzetközi zománcművészeti alkotóműhely, s az idei szimpózium megerősítette önben mindazt a művészi elszántságot, amit eddig is a „lelke mélyén” hordozott?

— Igen. Egyrészt megerősítette, másrészt ezt a szempontot ezek az emberek többféle oldalról megvilágították. Ezáltal ez a sajátos hangsúlyt kapott. Ebből „kivettem” azt, ami hozzám még közelebb áll, és sokkal eredményesebben tudom most már magam így — ezen keresztül — kifejezni. Egyéni művészi elképzeléseim megegyeznek a kecskeméti zománcművészeti alkotóműhely elképzeléseivel, s ennek köszönhetem, hogy elfogadták ez évi pályázatomat. Párhuzamosan járok egy másik tűzománccal, a tiszakürti pedagógus-alkotótáborba, ahol Nagy Ferenc ötvösművész a szakmai irányító, így rajta keresztül ott van a „kecskeméti szellem”.

Sári Katalin

SZÍNPAD

A Lear király Gyulán

A Gyulai Várszínház és a Nemzeti Színház közös produkciója, a Lear király ősszel már a fővárosban is látható lesz.

A két részbe préselt, és ennek megfelelően húzott darab is elég hosszú és súlyos volt ahhoz, hogy a fizikai kimerülés előbb-utóbb a legedzettebb néző figyelmét is kikezdje. Nem szempont az, hogy mostanában mindent félbevágunk, ami színmű, így hamarabb szabadul a színész is, a közönség is. Ez nem lehet cél.

Sík Ferenc rendezte a darabot, akár szó szerint is értve: berendezte a játékkal az egész várszínházat mozgással és hanggal. A nagyszerűen kihasznált térben napjaink díszletező statisztériáját (népség, katonaság) filmszerű jelképként is mozgatta, és különösen ebben az összefüggésben kapott jelentős dramaturgiai funkciót a fény, illetve a megvilágítás.

Nem tudhatom, a kurtitáson kívül mi oka volt a Bolond (Pathó István) háttérbe szorításának, sőt nagymérvű negligálásának, távollétében ugyanis Lear (Bessenyei Ferenc) ellenpont, azaz fizetett, bölcs álbolond nélkül volt kénytelen megőrlülni, ami nemcsak Shakespeare-darabból való kiszorulásához vezetett, hanem ahhoz is, hogy a kellő ellen-súly nélkül maradt Lear nem beleőrült abba, hogy hatalomra került lányain keresztül vénségére ismerte meg az embert, csak nagyon-nagyon dühös lett. Nem beleroppant, hanem felháborodott. Valószínűleg túlságosan tisztelte a rendező a kiváló színészt, aki — pláne a Bolond híján — légtelen térben is önerőből volt kénytelen egy-egy nagy pillanatot produkálni. Egyfajta Lear-sorsváltózat a drámában Gloster grófé. Az ő szerepében Kállai Ferenc eddig ismeretlen magasságokat és mélységeket mutatott be hitelesen, megrázóan — és szellemesen. Sokszor láttam nagyot játszani, de ezúttal alighanem mindent adott, amire színész képes lehet. A két sors párhuzama miatt a két részbe nyomorított tragédiának ő a főszereplője. Barátjaként — mint Kent — Sinkovits Imre játszotta messze át szerepének kereteit méltósággal, humorral, eréllyel, erővel és jószággal.

E három monstrum mellett szükség volt a darab szellemi értékeinek hangsúlyozására. Ebben bizonyult kissé halványannak Edmund egyébként hálás szerepében Rubold Ödön, aki a figura richardos racionalitását e rokon gonosztevő ironiája nélkül próbálta meg elevenné tenni, kevés sikerrel. Edgar (Végh Péter) szinte kifogástalanul élt szerepében. A többiekben meglátszott, hogy a darab a három vezető színészre épült.

Szitányi György

Budakeszi stációk

Az 1881-ben felállított — és századunk ötvenes éveig állt — budakeszi stációsobrokat hivatottak pótolni azok a művészi alkotások — szám szerint 14 —, amelyeket ünnepélyes keretek között holnap avatnak fel Budakeszin, a Kálvária-templom előterében. Képünkön az 5. stációsobor alkotója, Illyés István szobrászművész

Néptáncosok találkozója Szigetszentmiklóson

Az I. szigetszentmiklósi népzenei és néptáncot rendező rendező meg holnap, augusztus 19-én Szigetszentmiklós képviselő-testülete és a városi könyvtár. Este 6 órakor menettáncokkal indulnak el a könyvtár épülete elől a Kétkő szabadidőparkba, ahol 7 órakor kezdetét veszi az ünnepség. Köszöntőt mond és a néptáncot elővezető megnyitja Uri József, Szigetszentmiklós polgármestere.

A fellépő együttesek a

következők: a szigetszentmiklósi 3. számú általános iskola gyermekcsoportha, a Kéve néptáncgyűttes (Ráckeve), a Bokréta gyermekgyűttes (Ráckeve), a Csalóközi Táncgyűttes (Dunaszerdahely, Szlovákia), a Cirkalom táncgyűttes (Tópolya, Vajdaság), a finnországi Haukipudasi együttes, valamint a spanyol Dos Hermanas.

A műsort táncház, utcabál követi.

(n.)

Fitz József-díjjal jutalmazták Kósa Csaba könyvét

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének idei Fitz József-díját Kósa Csaba „Féltold és kétfejű sas” című könyve nyerte, amely a Nemzeti Könyvtáránál jelent meg. A Fitz József-díjat az olvasók és a könyvtá-

rosok szavazatai alapján ítélik oda a tartalmukban és kiállításukban értéket képviselő könyvek szerzőinek. Lapunk főmunkatársának, Kósa Csabának díjazott kötetét megjelenésekor már bemutattuk olvasóinknak.

Bécsi művész Aszódon

Az aszódi Petőfi Múzeum kiállítótermében Nyrom bécsi festő- és szobrászművész alkotásaiból nyílik tárlat augusztus 18-án 18 órakor. A kiállítást Henn Ferenc művészettörténész, múzeumi főtanácsos vezeti be.